

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра садово-паркового та лісового господарства**

«Затверджую»

**Ректор СНАУ,
академік НААН України
_____ В.І. Ладика**

«__»_____2018 р.

ПЛОДІВНИЦТВО

**ПРОГРАМА
навчальної практики
підготовки бакалаврів
спеціальності 201 "Агрономія"
(Шифр дисципліни за ОПП **ОК 15**)**

Суми 2018

Розроблено та внесено: кафедрою *садово-паркового та лісового господарства* факультету *агротехнологій та природокористування* Сумського національного аграрного університету

Розробники програми: Мельник Т.І., кандидат біол. наук, зав. каф. садово-паркового та лісового господарства

Токмань В.С., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри садово-паркового та лісового господарства.

Рецензенти: к. с.-г. н., доцент Міщенко Ю. Г. ;
к. б. н., доцент, Кирильчук К. С.

Обговорено:

На засіданні навчально-методичної ради факультету *агротехнологій та природокористування*,

«__» _____ 2018 р., протокол № ____.

На засіданні методичної ради СНАУ,

«__» _____ 2018 р., протокол № ____.

Рекомендовано до затвердження за спеціальністю: 201 "Агрономія"

Вченою радою СНАУ «__» _____ 2018 р., протокол № ____.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна практика - обов'язкова складова курсу "Плодівництво", важлива при підготовці майбутнього агронома, адже без формування умінь і навичок не можна підготувати кваліфікованого спеціаліста. Навчальна практика допомагає закріпити теоретичні знання, навчитися підбирати, ознайомитися з сучасними технологіями вирощування плодово-ягідних рослин.

Метою проходження практики є отримати знання, які будуть використані студентами в наступному році під час слухання теоретичного курсу і виконання лабораторних занять з дисципліни «Плодівництво».

Завдання практики полягає в тому, щоб студенти отримали знання про:

- видовий склад плодових і ягідних культур України;
- біологічні основи та способи розмноження плодових і ягідних рослин;
- підщепи плодових культур;
- технологію вирощування підщеп;
- технологію вирощування саджанців плодових культур;
- технології вирощування плодових та ягідних культур.

Місце проходження практики – навчально-наукова ділянка лабораторія садівництва та виноградарства, науково-начальний сад ім. А.К. Мішньова.

2. ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ:

Студенти повинні знати :

Модуль 1:

біологічні основи та способи розмноження плодових і ягідних рослин.

Модуль 2:

підщепи основних плодових культур, технологію вирощування саджанців плодових культур, особливості організації плодових розсадників.

Студенти повинні уміти:

Модуль 1:

проводити щеплення та окулірування плодових культур.

Модуль 2:

вирощувати насінневі та вегетативні підщепи.

3. ОСНОВНІ ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ:

Керівник практики:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед виходом студентів на практику: проводить інструктаж про порядок проходження практики, надає студентам необхідні документи (щоденники, календарний план, індивідуальне завдання та інші методичні рекомендації);
- повідомляє студентам про форму звітності з практики, яку прийнято на кафедрі, а саме: подання щоденнику та письмового звіту;
- забезпечує високу якість проходження практики згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці студентів та проводить з ними обов'язкові інструктажі з охорони праці та техніки безпеки тощо;
- контролює виконання студентами правил поведінки в місцях проведення практики, веде таблиць відвідування студентами практики;
- подає завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Студенти при проходженні навчальної практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно приступити до практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівки її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки; нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно здати звіт та необхідну документацію та скласти залік з практики.

4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

№№ п/п	Тема та зміст заняття	Обсяг годин
1	МОДУЛЬ І.	8
1.1	Інструктаж з техніки безпеки. Мета і завдання практики. Вимоги до оформлення матеріалів практики. Загальна характеристика плодово-ягідних культур	2
1.2	Розгляд способів вегетативного розмноження плодових культур: зеленими та здерев'янілими живцями; вертикальним, горизонтальними і дугоподібними відсадками; щеплення та окулірування.	6
2	МОДУЛЬ ІІ.	18
2.1	Підщепи плодових культур: насінневі та вегетативні (клонові), яблуні, груші, сливи, вишні, черешні, абрикоса і персика.	5
2.2	Вивчення технології вирощування насінневих та вегетативних (клонових) підщеп.	5
2.3	Технологія вирощування саджанців плодових культур.	6
2.4	Перевірка щоденнику. Здача звітів з практики. Здача гербарію. Залік.	2
Разом:		26

Індивідуальні завдання

Збір та оформлення гербарію з плодово-ягідних видів рослин. Студент повинен зібрати і здати гербарій у кількості не менше 15 видів плодово-ягідних рослин, при цьому студент мусить знати латинські назви кожного виду рослин зібраного гербарію.

5. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

В процесі проведення практики поточний контроль здійснюється в наступних формах:

Форми контролю	Терміни контролю
перевірка індивідуальних завдань	в кінці практики
перевірка звіту практики	в кінці практики
перевірка щоденнику	по ходу та в кінці практики
залік	в кінці практики

Вимоги до звіту

Кожен студент у кінці практики зобов'язаний представити:

1. **Звіт практики**, у якому повинна бути коротко і конкретно описана виконана студентом робота в період практики; який перевіряється, затверджується керівником практики і зберігається на кафедрі. Оформлений на папері формату А4, обсяг 3-5 сторінок друкованого тексту, повинен мати наскрізну нумерацію сторінок, поточні щоденні записи та висновки.

2. **Індивідуальне завдання (гербарій)** оформлюється на папері формату А3, обсяг - 15 видів плодово-ягідних рослин, кожен гербарний лист подається в файлі або покривається калькою, має відповідним чином оформлену етикетку.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Навчальна практика складається з 2 модулів. За кожний вид контролю студент отримує бальні оцінки, які сумуються в межах модулю і виступатимуть надалі складовою загальної бальної оцінки.

Рейтингова оцінка (РО) модульного контролю складається з:

- РО опанування способів вегетативного розмноження плодово-ягідних рослин - до 30 балів;
- РО опанування знань з технології вирощування насінневих та вегетативних підщеп - 20 балів;
- РО оформлення звіту практики - 20 балів;
- РО індивідуального завдання - 30 балів.

Підсумкова оцінка визначається шляхом переводу викладачем сумарного модульного балу з дисципліни у традиційну академічну оцінку національної шкали.

Критерії оцінки знань та вмінь студентів-практикантів

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення ECTS	Кількість балів з дисципліни
Відмінно	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	80 – 89
	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75 – 79
Задовільно	D	Задовільно – непогано, але із значною кількістю недоліків	65 – 69
	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 64
Незадовільно	FX	Незадовільно – потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку	35 – 59
	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	<35

Підведення підсумків практики

Підсумки навчальної практики підводяться у процесі складання студентом заліку керівнику практики.

Студенти, які виконали всі завдання згідно програми практики, оформили відповідно всім вимогам індивідуальне завдання, звіт, отримують залік в останній день практики.

Студент, який не виконав програму практики і отримав менш ніж 60 балів при складанні заліку, направляється на практику вдруге в період канікул або відраховується з навчального закладу.

Результати складання заліку заносяться до екзаменаційної відомості, проставляються у заліковій книжці студента і журналі обліку успішності.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. Грицаєнко А.О. Плодівництво. – К.: Урожай, 2000. – 430 с.
2. Куян В.Г. Плодівництво: підручник / В.Г. Куян. – Житомир: Вид-во ЖНАЕУ, 2009.- 480 с.
3. Куян В.Г. Спеціальне плодівництво. Підручник. – К: Світ, 2004. – 464 с.
4. Куян В.Г. Плодівництво. Практикум: навч. посіб. / В.Г. Куян, В.М. Пелехатий. – Житомир: Вид-во ЖНАЕУ, 2011.- 216 с.
5. Копылов В.И. Ягодные культуры. – Симферополь: Таврида, 1995. – 190 с.
6. Матвієнко М.В. Груша в Україні / М.В. Матвієнко, Р.Д. Бабіна, П.В. Кондратенко. – К.: Аграрна думка, 2006. – 320 с.
7. Кондратенко Т.Є. Яблуня в Україні / Т.Є. Кондратенко. – К.: Світ, 2001. – 296 с.
8. Кондратенко П.В. Калина, малина, ожина та обліпіха / П.В. Кондратенко, І.П. Надточій. – К.: Преса України, 2002. – 79 с.
9. Дикун М.О. Інтенсивні технології вирощування органічної(екологічно чистої) полуниці садової, малини, ожини, смородини і агрусу у незахищеному ґрунті: практичні рекомендації / М.О. Дикун, В.В. Козак. – К.: Агросвіт України, 2012. – 76 с.
10. Филатова С.В. Прививка плодовых деревьев / С.В. Филатова. – М.: ЗАО "Мир Книги Ритейл", 2012. – 192 с.
11. Грицаєнко А.О. Плодівництво / А.О. Грицаєнко. – К.: Урожай, 2000. – 430 с.
12. Куян В.Г. Плодівництво. Практикум. – Житомир: Редакційно-видавниче підприємство "Льонок", 2002. – 184 с.
13. Копитко П.Г. Удобрення плодовых і ягідних культур: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2001. – 205 с.